

Nr 124.

Ankom till riksdagens kansli den 21 maj 1943 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående anslag för budgetåret 1943/44 till förlagskapital för inköp av förnödenheter m. m.

(2:a avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under kapitalbudgeten (bilaga 8, punkt 1 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över folkhushållningsärenden för den 4 januari 1943) föreslagit riksdagen att *dels* medgiva, att riksgäldskontoret må intill utgången av budgetåret 1943/44 förskottsvis, genom överlämnande av statsskuldbervis med form och förfallotid bestämda i samråd med riksbanken, i av riksdagen tidigare medgiven omfattning ställa medel till förfogande för statens reservförrådsnämnd, att användas för förvärv från riksbanken av för nämndens verksamhet erforderliga belopp i guld och valutor, *dels ock* till Förlagskapital för inköp av förnödenheter, m. m. för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av 33,000,000 kronor.

Den under de senare åren i Sverige bedrivna statliga verksamheten med inköp, försäljning och lagring av för landets försörjning betydelsefulla produkter omhänderhaves, såvitt angår under folkhushållningsdepartementet lydande statliga organ, av statens reservförrådsnämnd och statens livsmedelskommission.

Riksgäldskontoret ställer jämlikt riksdagens bemyndigande medel till förfogande för förvärv från riksbanken av guld eller valutor för finansieringen av statliga inköp från utlandet. Riksdagen har vid olika tillfällen medgivit, att upphandling och lagring finge verkställas för statens räkning i enlighet med vissa riktlinjer till ett sammanlagt belopp av 420,000,000 kronor. För täckning av förskott, som uppkommit genom varuinköp, ha 1938—1940 års riksdagar till *Upphandling av varor för statens räkning* å kapitalbudgeten under fonden för förslag till statsverket anvisat reservationsanslag å tillhoppa 280,000,000 kronor.

Till *Förlagskapital för inköp av förnödenheter m. m.* ha 1940—1942 års riksdagar å kapitalbudgeten anvisat reservationsanslag å tillhoppa 128,000,000

kronor. Med inräknande av reservationer från vissa äldre anslag ha sammanlagt 134,250,000 kronor stått till förfogande för med anslaget avsedda ändamål. Anslaget är avsett, förutom till inköp och lagring av inhemska förnödenheter och importvaror, för bestridande av vissa med reservförrådsnämndens verksamhet förenade kostnader.

Departementschefen har inledningsvis framhållit, att de förhållanden, som föranlett den genom reservförrådsnämnden och livsmedelskommissionen bedrivna statliga lagringsverksamheten, alltjämt vore för handen, varför denna verksamhet borde fortgå jämväl under budgetåret 1943/44 och härför erforderliga medel ställas till förfogande.

Departementschefen har vidare anfört huvudsakligen följande.

Då någon medelsanvisning å kapitalbudgeten till lagring av jordbruksprodukter icke synes vara behöflig för nästa budgetår, torde anvisande av medel för inköp av förnödenheter endast böra ifrågakomma för verkställande av utav reservförrådsnämnden ifrågasatta inköp.

För inköp av varor i utlandet för statens räkning under nästa budgetår stå enligt vad nämnden uppgivit erforderliga medel till nämndens förfogande, och ytterligare medel för ändamålet behöva därför icke äskas. Då emellertid det av 1942 års riksdag lämnade bemyndigandet för riksgäldskontoret att ställa medel till förfogande för förvärv från riksbanken av guld och valutor för finansieringen av ifrågavarande statliga uppköp begränsats till utgången av budgetåret 1942/43, bör bemyndigandet förlängas att gälla även för budgetåret 1943/44.

Däremot erfordras medel för inköp av inhemska produkter samt för täckande av kostnaderna för reservförrådsnämndens verksamhet. Medel synas dock för nästa budgetår icke bliva erforderliga för inköp av inhemska aluminium och koppar, enär man har anledning antaga att några lagringsköp för nämndens egen räkning härav knappast behöva komma till stånd. Nämnden torde vid dessa köp närmast komma att medverka såsom förmedlare av varorna till avnämarna, d. v. s. den svenska industrien. I fråga om storleken av medelsbehovet torde detsamma kunna uppskattas till sammanlagt 36,210,000 kronor.

Vid försäljning av varor från de statliga reservlagren inflyta vissa belopp, vilka utgöra dels täckning för av nämnden å ifrågavarande varor nedlagda kostnader för bearbetning, lossning, transporter inom landet, intagning i magasin, tullar och skatter, dels ock inköpsmedel för försålda inhemska varor. Då jag utgår från att dessa medel, i likhet med vad som skett med under budgetåret 1941/42 inlutna försäljningsmedel, få kvarstå hos nämnden för att efter Kungl. Maj:ts bestämmande användas för det med ifrågavarande anslag avsedda ändamålet, läser anslagsbehovet för nästkommande budgetår för inköp av förnödenheter kunna minskas med 3,200,000 kronor. På grund härav böra under nu ifrågavarande anslagstitel för nästa budgetår anvisas (36,210,000 — 3,200,000 =) 33,010,000 kronor eller avrundat 33,000,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får hemställa,

att riksdagen må

a) medgiva, att riksgäldskontoret må intill utgången av budgetåret 1943/44 förskottsvis, genom överlämnande av statsskuldbervis med form och förfallotid bestämda i samråd med riksbanken, i av riksdagen tidigare medgiven omfattning ställa medel till förfogande för statens reservförrådsnämnd, att användas för förvärv från riksbanken av för nämndens verksamhet erforderliga belopp i guld och valutor;

b) till *Förlagskapital för inköp av förnödenheter m. m.* för budgetåret 1943/44 å kapitalbudgeten under fonden för förslag till statsverket anvisa ett investeringsanslag av 33,000,000 kronor.

Stockholm den 21 maj 1943.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 122.
